

Archiefverordening gemeente Haarlem 2018

De raad van de gemeente Haarlem;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 november 2018,
2018/66139;
gelet op de artikelen 30, eerste lid, en 32, tweede lid, van de Archiefwet 1995 en artikel 149 van de
Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Bestuur;

besluit:
vast te stellen de volgende verordening:
"Archiefverordening gemeente Haarlem 2018"

Artikel 1 Zorgplicht burgemeester en wethouders

1. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor het ontwikkelen en uitvoeren van het beleid ter zake van de wettelijke taken en verantwoordelijkheden op grond van de Archiefwet 1995 en de interne regels voor het beheer van archiefbescheiden van de gemeentelijke organen.
2. Burgemeester en wethouders dragen hierbij zorg voor de onderlinge samenhang met andere onderdelen van het gemeentelijk informatiebeleid, en treffen daartoe de nodige maatregelen.

Artikel 2 Taken gemeentearchivaris

1. De gemeentearchivaris brengt jaarlijks aan burgemeester en wethouders verslag uit over het beheer van de archiefbewaarpplaats en de archiefbescheiden die hiernaartoe zijn overgebracht en over het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.
2. De gemeentearchivaris kan daarnaast op verzoek of op eigen initiatief advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders over het beheer van de archiefbewaarpplaats en de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarpplaats.

Artikel 3 Verantwoording door burgemeester en wethouders

Burgemeester en wethouders informeren de gemeenteraad jaarlijks over de uitoefening van de aan hen opgedragen zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen. Zij voegen daarbij in ieder geval:

- a. het verslag van de gemeentearchivaris, bedoeld in artikel 2, eerste lid;
- b. voor zover van toepassing, de gedurende de betreffende periode door de gemeentearchivaris aan hen uitgebrachte adviezen, bedoeld in artikel 2, tweede lid;
- c. voor zover van toepassing, een verbeterplan met de te treffen maatregelen, zo nodig voorzien van een kostenraming.

Artikel 4 Opname in de archiefbewaarpplaats van bescheiden van particulieren

De gemeentearchivaris kan met instemming van de rechthebbende bescheiden van instellingen of personen, ongeacht hun vorm, in de archiefbewaarpplaats opnemen als deze naar zijn oordeel van historische waarde zijn.

Artikel 5 Inwerkingtreding en citeertitel

1. De "Archiefverordening van de gemeente Haarlem 2013" wordt ingetrokken.
2. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: "Archiefverordening gemeente Haarlem 2018".

Aldus besloten door de raad van de gemeente Haarlem in zijn vergadering van 20 december 2018.

De griffier,

de voorzitter,

Memorie van toelichting

Algemeen

Deze Archiefverordening sluit aan bij de Archiefwet 1995¹ en het Archiefbesluit 1995 en dient door de gemeenteraad te worden vastgesteld op grond van de in de aanhef genoemde artikelen in de Archiefwet 1995 (verder Archiefwet en Archiefbesluit genoemd).

Aspecten die al in de geldende hogere regelgeving zijn geregeld en die automatisch doorwerken, worden uit het oogpunt van goede regelgeving niet 'herhaald' in deze verordening. Ook bevat deze verordening geen regels ten aanzien van taken en bevoegdheden die rechtstreeks bij burgemeester en wethouders zijn belegd en waarvoor de gemeenteraad geen regelgevende bevoegdheid heeft.

Dit betreft o.a. de bevoegdheid om een gemeentelijke archiefbewaarplaats aan te wijzen, deze volgt al uit artikel 31 van de Archiefwet. De taak ervoor zorg te dragen dat het beheer van de archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door burgemeester en wethouders toe te passen kwaliteitssysteem volgt al uit artikel 16 van de Archiefregeling. Ook het benoemen, schorsen en ontslaan van personeel is een bevoegdheid die al is geregeld in artikel 160, eerste lid, aanhef en onder d, van de Gemeentewet.

Begrip "archiefbescheiden"

Deze verordening is, evenals de Archiefwet en het Archiefbesluit, zowel van toepassing op digitale informatiedragers zoals documenten, bestanden, databases, XML, websites, berichten via sociale media, foto's, etc, alsook op de 'klassieke' papieren archiefbescheiden.

De in deze Memorie van toelichting gebruikte term "informatie" is synoniem met de in artikel 1, onder c van de Archiefwet bedoelde archiefbescheiden.

Begrip "archiefbewaarplaats"

Overeenkomstig artikel 31 van de Archiefwet, wijzen burgemeester en wethouders een gemeentelijke archiefbewaarplaats aan voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid, en artikel 13, eerste lid over te brengen archiefbescheiden van de gemeentelijke organen. Voor de gemeente Haarlem is deze de archiefbewaarplaats van het Regionaal Historisch Centrum in Noord-Holland, het Noord-Hollands Archief.

Begrippen "zorg" en "beheer"

Het begrip 'zorg' is niet gedefinieerd in de Archiefwet. In het algemeen – en in artikel 1 van deze verordening – wordt hieronder verstaan de kaderstellende, bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het ontvangen, vervaardigen, bewaren en uiteindelijk vernietigen van de archiefbescheiden die daarvoor in aanmerking komen. Het 'beheer' van de archiefbescheiden richt zich op de ambtelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de beheer werkzaamheden: het bewaren, bewerken en voor raadpleging of gebruik beschikbaar stellen van de informatie binnen en buiten de organisatie (klanten, inwoners, partners van de gemeente, maatschappelijke instanties, etc.)

Raadplegen archiefbescheiden, opmaken afschriften, bewerkingen e.d.

De archiefbescheiden die in de archiefbewaarplaats van het Noord-Hollands Archief zijn opgenomen zijn openbaar, behoudens enkele uitzonderingsgevallen (zie de artikelen 15, 16 en 17 van de Archiefwet). Iedereen is, behoudens deze uitzonderingsgevallen, bevoegd deze archiefbescheiden kosteloos te raadplegen en daarvan of daaruit afbeeldingen, afschriften, uittreksels en bewerkingen te maken of op zijn kosten te doen maken. De tarieven die het Noord-Hollands Archief hiervoor in rekening brengt zijn gepubliceerd op de website: <https://noord-hollandsarchief.nl>

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Zorgplicht burgemeester en wethouders

Dit artikel vormt een uitwerking van de zorgplicht van burgemeester en wethouders. Naast de algemene bepalingen van de Archiefwet zijn verder in hoofdstuk 3 van de Archiefregeling voorschriften gesteld ten aanzien van de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden. De Archiefregeling bevat tevens de verplichting voor burgemeester en wethouders om ervoor zorg te dragen dat het beheer van informatie voldoet aan toetsbare eisen van een toe te passen kwaliteitssysteem.

Eerste lid

Dit onderdeel verplicht burgemeester en wethouders ervoor zorg te dragen dat beleid wordt geformuleerd en dat interne regels (zoals 'beheerregels') worden opgesteld, beide voor het beheer van de informatie van de gemeentelijke organen.

1) De Archiefwet 1995 legt de zorg voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke overheidsorganen bij burgemeester en wethouders. Tot deze organen behoren de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de burgemeester, de griffie en gemeentelijke privaatrechtelijke rechtspersonen zoals bedoeld in artikel 160 van de Gemeentewet, en de gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente deelneemt zonder openbaar lichaam en/of die taken in mandaat uitvoeren.

Tweede lid

De zorg voor archiefbescheiden staat niet op zichzelf; deze zorg maakt onderdeel uit van het bredere gemeentelijk informatiebeleid. Burgemeester en wethouders dienen de zorg voor archiefbescheiden dan ook in samenhang te bezien en af te stemmen op domeinen als informatiemanagement, gegevensmanagement, informatiearchitectuur, informatiebeveiliging, openbaarheid en persoonsgegevensbescherming, en zo nodig daartoe maatregelen te treffen.

Artikel 2. Taken gemeentearchivaris

Het eerste lid regelt de verplichting voor de gemeentearchivaris om periodiek verslag uit te brengen aan burgemeester en wethouders over enerzijds het beheer van de gemeentelijke informatie die is overgebracht naar de archiefbewaarpplaats en anderzijds het toezicht op het beheer van de informatie die niet is overgebracht.

Zo nodig kunnen burgemeester en wethouders (mede) op basis van dit verslag besluiten maatregelen te treffen voor de verbetering van het informatiebeheer. Het verslag wordt door burgemeester en wethouders overeenkomstig artikel 3 ter beschikking gesteld aan de gemeenteraad. Uit de Archiefwet volgt dat gemeentearchivaris de gemeentelijke archiefbewaarpplaats beheert en dat deze tevens – voor zover het informatie betreft die niet is overgebracht naar een archiefbewaarpplaats – belast is met toezicht op het informatie- en archiefbeheer.

Op grond van het tweede lid, kan de gemeentearchivaris ook op verzoek of eigen initiatief advies uitbrengen aan burgemeester en wethouders over het beheer van de archiefbewaarpplaats, en de daarheen overgebrachte archiefbescheiden en het beheer van de archiefbescheiden die (nog) niet zijn overgebracht. Een dergelijk advies zal in veel gevallen gepaard gaan met een voorstel om – in het belang van een goed beheer of toezicht – bepaalde voorzieningen te treffen.

Artikel 3. Verantwoording door burgemeester en wethouders

Burgemeester en wethouders informeren de gemeenteraad jaarlijks over de uitoefening van hun zorgplicht voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen. Zij doen dat op de wijze zoals is beschreven onder a t/m c.

De gegevens die voor de verantwoording gebruikt worden door het college, maken deel uit van het in gebruik zijnde kwaliteitssysteem. De hierin opgenomen gegevens kunnen ook gebruikt worden om in het kader van het interbestuurlijk toezicht Gedeputeerde staten te informeren.

Artikel 4. Opname in de archiefbewaarpplaats van bescheiden van particulieren

Veel particulieren, zoals personen, families, bedrijven, verenigingen, geloofsgenootschappen, particuliere instellingen en stichtingen, hebben bescheiden met belangrijke historische waarde. Deze kunnen een goede aanvulling zijn voor de archiefbewaarpplaats en daarmee een bredere kijk geven op de maatschappij, en een aanvulling vormen op archieven over bijzondere gebeurtenissen of kwesties die van historisch belang zijn (zogenoemde 'hotspots').

Als het dergelijke archiefbescheiden betreft en opname naar oordeel van de gemeentearchivaris gewenst is, kunnen ze worden opgenomen in de archiefbewaarpplaats van het Noord-Hollands Archief.

De eigenaar van de bescheiden bepaalt de vorm van overdracht aan de gemeente (schenking, bruikleen of inbewaringgeving). Afspraken over o.a. de openbaarheid kunnen worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de eigenaar en de beheerder van de archiefbewaarpplaats (artikel 16 van de Archiefwet).

Voor het beheer van deze archiefbescheiden dienen voldoende middelen beschikbaar te worden gesteld door burgemeester en wethouders binnen de begrotingskaders gesteld door de raad. Dit met uitzondering van archiefbescheiden die in bewaring zijn gegeven en waarvan is overeengekomen dat het beheer daarvan door de eigenaar wordt vergoed.